

Beleidsplan

voor- en vroegschoolse educatie

Gemeente Heemstede 2022

Inleiding

Sinds 2018 ontvangt de gemeente Heemstede een rijksuitkering voor de bestrijding van onderwijsachterstanden. De gemeente heeft met de ontvangst van deze gelden de verplichting voldoende en een kwalitatief volwaardig aanbod voorschoolse educatie aan peuters aan te bieden. In deze notitie zijn de besluiten en afspraken die invulling geven aan deze verplichting in één document samengebracht. Daarnaast is er verbinding gelegd met de opdracht voor de basisscholen om vroegschoolse educatie aan te bieden en is de samenwerking met lokale partners beschreven.

Voorschoolse educatie

is volgens de definitie uit de Wet kinderopvang “een gesubsidieerd programma dat gericht is op het verbeteren van de voorwaarden voor het met succes instromen in het basisonderwijs voor kinderen die nog niet tot een school kunnen worden toegelaten”. Vroegschoolse educatie sluit daarop aan en omvat het aanbod voor kinderen in groep 1 en 2 van het basisonderwijs. Voor- en vroegschoolse educatie vormen een geheel en worden aangeduid met de afkorting VVE. VVE programma's zijn bedoeld om een brede ontwikkeling te stimuleren bij kinderen die opgroeien in een omgeving waar het taalaanbod beperkt is en waar weinig aandacht is voor informeel leren. Het doel van VVE is om kinderen met een (risico) op een (taal)achterstand beter voor te bereiden op de basisschool en met zo min mogelijk achterstand te laten starten in groep 3 van het basisonderwijs.

Het wettelijk kader

bestaat uit wet- en regelgeving op landelijk en lokaal niveau. Gemeenten hebben op grond van de Wet op het primair onderwijs (Wpo) en de Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (OKÉ) een verplichting tot het aanbieden van voldoende en een kwalitatief volwaardig aanbod voorschoolse educatie (hierna: VE). Ook heeft de gemeente de wettelijke taak om een regierol ten aanzien van het onderwijsachterstandenbeleid op zich te nemen.

Voorschoolse voorzieningen die VE aanbieden moeten voldoen aan (kwaliteits)eisen die door de Rijksoverheid zijn vastgelegd in:

- de Wet Kinderopvang, inclusief de Wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (IKK);

- het Besluit kwaliteit kinderopvang;
- het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie;
- de Regeling Wet kinderopvang.

Het toezicht op kinderopvang (inclusief VE-geregistreerde voorzieningen) is geregeld in de Wet Kinderopvang (hierna: Wko). Aanvullend op het gemeentelijk toezicht, uitgevoerd door de GGD, is er het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs. Dit is vastgelegd in de Wet op het onderwijstoezicht. De Inspectie van het Onderwijs controleert op basis van signalen de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

Scholen zijn volgens artikel 8 van de Wet op het primair onderwijs verplicht om het onderwijs zodanig in te richten dat er structureel en op herkenbare wijze aandacht wordt besteed aan het bestrijden van achterstanden in het bijzonder in de beheersing van de Nederlandse taal, waarin ook door middel van vroegschoolse educatie kan worden voorzien. Basisscholen ontvangen geen extra middelen voor onderwijsachterstanden waardoor er geen specifieke verplichtingen vanuit dit beleid gelden.

Visie en uitgangspunten

In Heemstede willen we dat alle kinderen zich optimaal ontwikkelen en met gelijke kansen starten op de basisschool. Dit betekent dat:

- Voor alle doelgroeppeuters in Heemstede kwalitatief en toegankelijk VVE aanbod beschikbaar is.
- Alle peuters met een risico op een taal- en/of ontwikkelingsachterstand in beeld zijn.
- Gestreefd wordt naar een zo een zo hoog mogelijk bereik (het percentage peuters met een VVE-indicatie dat daadwerkelijk geplaatst wordt én deelneemt aan een VE programma) bij een geregistreerde voorschoolse voorziening.
- Er sprake is van een doorgaande ontwikkellijn (beleid, overdracht en inhoud) van voorschoolse voorziening naar de basisschool.

Werkwijze

Heemstedse peuters van 2,5 tot 4 jaar

- waarvan de hoogst genoten opleiding van één of beide ouders/verzorgers lager is dan vmbo gemengde leerweg of
- die risico lopen op een taalachterstand¹ of

¹ Bij de beoordeling worden in ieder geval de volgende omgevingsfactoren meegenomen:

- De sociale omgeving van het kind.
- Schuldenproblematiek.

- die een ontwikkelingsachterstand hebben die een belemmering is voor de Nederlandse taalontwikkeling

komen in aanmerking voor het VE programma. Dit programma omvat het bezoek van de peuteropvang met voorschoolse educatie gedurende 16 uur per week (960 uur in totaal).

JGZ Kennemerland, het consultatiebureau

ziet 95-98% van alle kinderen en heeft daarom een belangrijke rol bij het indiceren van doelgroepkinderen en verwijzen naar een voorschoolse voorziening. Het proces van voorlichting, toeleiding en verwijzing start wanneer het kind 11 maanden oud is. JGZ beoordeelt of een peuter op basis van de definitie tot de doelgroep behoort en is daarmee de primaire toeleider. Er wordt gebruik gemaakt van een digitale toeleidingsmonitor. De monitor maakt zichtbaar waar de doelgroepkinderen zich in het toeleidingsproces bevinden en welke kinderen wel of niet deelnemen aan voorschoolse educatie. Daarnaast geeft de monitor informatie over de omvang van de doelgroep en waarom ouders geen gebruik maken van het aanbod (het non-bereik). De monitor wordt gebruikt als signalerings- en sturingsinstrument om verbeteracties in het toeleidingsproces uit te zetten en te monitoren. Op deze wijze wordt gewerkt aan een optimaal bereik van de doelgroep.

Pedagogisch medewerkers van de kinderopvangvoorzieningen kunnen peuters ook aanmelden. En uiteraard ook andere personen die betrokken zijn bij een gezin, zoals bijvoorbeeld een begeleider vanuit Vluchtelingenwerk of een school.

Uit het jaaroverzicht 2021 van de digitale toeleidingsmonitor blijkt dat op 1 januari 2022 27 kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar tot de doelgroep van VVE behoren. 16 peuters zijn daadwerkelijk aangemeld bij een aanbieder van VE en 11 zijn er gestart. Het bereik komt hiermee op 41%. In totaal 11 kinderen maken geen gebruik van het aanbod. De volgende redenen worden hiervoor gegeven:

Andere vorm van opvang aanwezig	1
Gaat naar kinderopvang zonder VVE	2
Gaat naar peuteropvang zonder VVE	3
Ouders zijn verhuisd	1
Ouders willen geen VVE	1
Overig	3

Van de groep kinderen (11) die geen gebruik maakt van VE gaat wel bijna de helft (5) naar een andere vorm van opvang. Ook bij dit aanbod is er sprake van taalstimulering.

De gemeente Heemstede subsidieert

aanbieders die peuteropvang combineren met een VE-programma. Voorschoolse voorzieningen die in aanmerking willen komen voor een subsidie voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Er wordt gewerkt met een erkend en integraal VVE programma. Dat betekent dat het gaat om een programma waarmee de ontwikkeling van peuters op de vier ontwikkelingsgebieden (taal, rekenen, motoriek en sociaal- emotioneel) wordt gestimuleerd.²
- VVE beroepskrachten zijn geschoold in het gebruikte VVE programma.
- Er wordt gewerkt met een overdrachtsformulier voor de doorgaande lijn met de basisschool.
- Er wordt gebruik gemaakt van de digitale toeleidingsmonitor.

Er is gekozen voor gemengde peutergroepen zodat er een goede balans is tussen kinderen met en zonder achterstanden. Alle peuters op de voorziening volgen hetzelfde programma.

Er zijn twee locaties in Heemstede die een beroep doen op de subsidie:

- Pluizebol van Casca Kinderopvang
- Pinguïns van Les Petits Kinderopvang

Het uitgangspunt is dat voorschoolse educatie voor ouders laagdrempelig en financieel toegankelijk is en geen extra kosten met zich meebrengen. Ouders betalen voor maximaal 2 dagdelen een bijdrage die gebaseerd is op de "VNG-adviestabel voor ouderbijdragen". De gemeente betaalt de volledige kosten van de 2 extra dagdelen en het verschil tussen de kosten en de ouderbijdrage van de reguliere dagdelen. De aanbieders van VE ontvangen deze kosten in de vorm van een subsidie. Er is tevens subsidie beschikbaar voor de kosten van scholing.

Na de voorschoolse periode

is er een warme overdracht naar de basisschool. De afgelopen periode is gewerkt aan de doorontwikkeling van het overdrachtsformulier dat voor alle peuters wordt gebruikt, de Kleine Eigenwijzer naar een digitaal instrument. Bij deze ontwikkeling is naar voren gekomen dat de Kleine Eigenwijzer door kinderopvang en scholen onvoldoende benut wordt en dat er behoefte is aan nieuwe afspraken. Heemstede sluit zich aan bij dit verbetertraject. Voor de VVE doelgroep is de warme overdracht essentieel en de Heemstedse partners geven hier allen invulling aan.

Over de doorgaande ontwikkelijl maken de aanbieders van VE afspraken met de scholen waar de grootste groep peuters naar toe uitstromen. Daarnaast heeft elke school de verantwoordelijkheid

² Voorbeelden van een integraalprogramma VVE zijn: Uk en puk, Puk en Ko (Ko- Totaal), Speelplezier, Startblokken, Sporen, Kaleidoscoop of Piramide.

om te beschrijven hoe ze inhoud geven aan de vroegschoolse educatie. Dit is vastgelegd in diverse documenten zoals:

- Pedagogisch-didactisch beleidsplan
- Schoolondersteuningsplan/profiel
- Schoolplan

Bijdrage andere partners

Bij VVE zijn naast de kinderopvang, de scholen en de jeugdgezondheid ook andere lokale partners betrokken. Zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin, Bibliotheek Zuid-Kennemerland en het lokale welzijnswerk dat onder Stichting WIJ valt. Belangrijk project van de laatste twee partners is de VoorleesExpress. De VoorleesExpress helpt kinderen van 2 t/m 8 jaar met een taalachterstand bij hun taalontwikkeling. Een half jaar lang komt er een vrijwilliger bij het gezin thuis langs om voor te lezen. Ouders maken een belangrijk deel uit van het project en zij worden ondersteund door de vrijwilliger om het voorlezen een blijvend plekje in het gezin te geven. De VoorleesExpress werkt samen met (voor)scholen en versterkt partnerschap tussen school en ouders.

Kansen voor de toekomst

- het bereik van voorschoolse educatie verhogen;
- de samenwerking met de Bibliotheek Zuid-Kennemerland en Stichting WIJ intensiveren;
- een gezamenlijk convenant voorschoolse en vroegschoolse educatie sluiten;
- de komende periode verder invulling geven aan de beschrijving van de kwaliteitsborging van het VVE beleid, zoals o.a.:
 - algehele ontwikkeling van doelgroepkinderen volgen en vastleggen in een observatie- en/of kindvolgsysteem;
 - handelingsafspraken maken over de ontwikkeling van een kind samen met de ouders.
 - rol en betrokkenheid van ouders beschrijven, vastleggen in het beleid en dit als voor- en vroegschoolse voorziening op elkaar afstemmen en bespreken met alle betrokkenen.